

Journal of Universal History Studies

19. Yüzyılın Ortalarında Konya Eyâleti İlgin Kazası Çiğil-i Süflâ (Aşağı Çiğil) Karyesi'nin Sosyo-Ekonomik Durumu (10093 Numaralı Temettü'ât Defterine Göre)¹

The Socio-Economic Status of Çiğil-i Süflâ (Aşağı Çiğil) Village of Ilgin Town of Konya State in the Middle of the 19th Century (According to the Temettü'ât Book Numbered 10093)

Submission Type: Research Article

Received-Accepted: 19.10.2021 / 22.11.2021

pp. 141-158

Journal of Universal History Studies (JUHIS) • 4(2) • December • 2021 •

Berna Korucu Üçüncü

Researcher, Dr.

Email: bemburcukorucu@gmail.com

Orcid Number: 0000-0001-7666-4119

Nagehan Elemana

Researcher, Dr.

Email: nagehanyilmaz@yandex.com

Orcid Number: 0000-0002-0033-8082

Cite: Korucu Üçüncü, B. & Elemana, N. (2021). 19. Yüzyılın Ortalarında Konya Eyâleti İlgin Kazası Çiğil-i Süflâ (Aşağı Çiğil) Karyesi'nin Sosyo-Ekonomik Durumu (10093 Numaralı Temettü'ât Defterine Göre) . Journal of Universal History Studies , 4 (2) , 141-158 . DOI: 10.38000/juhis.1011873

¹ This article is analyzed by two reviewers and it is screened for the resemblance rate by the editor/ Bu makale iki hakem tarafından incelenmiş ve editör tarafından benzerlik oranı taramasından geçirilmiştir.

* In this article, the principles of scientific research and publication ethics were followed/ Bu makalede bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyulmuştur.

* This work is licensed under a [Creative Commons BY-NC-SA 2.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.0/) (Attribution-Non Commercial-Share Alike).

Öz

Osmanlı Devleti'nin sosyo-ekonomik tarihinin aydınlatılmasında, 19. yüzyılın ortalarında tutulan temettü'ât defterlerinin önemli bir yeri vardır. Ayrıca bu defterler, yerel tarih çalışmaları için de önem arz eder. Temettü'ât defterlerinden o dönem, Osmanlı merkez ve taşra yerleşimlerinde yaşayan halkın nüfus yapısına, geçim sağladığı ekonomik uğraşlarına ve ödediği vergilere dair bilgiler edinilmektedir. Bu çalışmada, 19. yüzyılın ortalarında Konya Eyâleti'nin Ilgın Kazası'na bağlı, "Çiğil-i Süflâ (günümüzde Aşağı Çiğil Mahallesi)" olarak bilinen köyün sosyo-ekonomik durumu, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi, Maliye Varidat Kalemi (ML.VRD.TMT.d.) içinde 10093 numarada kayıtlı bulunan temettü'ât defteri verileri ışığında incelenmiştir. Çiğil-i Süflâ Karyesi, 19. yüzyılın ortalarında 113 hane ve yaklaşık 600 nüfusu barındırmaktaydı. Bu haliyle de o dönem Ilgın Kazası'nın kalabalık nüfusa sahip olan köylerinden birisiydi. Köy halkı geçimini tarım ve hayvancılıkla sağlamaktaydı. Köyde yetiştirilen zirai ürünler buğday, arpa, burçak, haşhaş ve afyundu. Ayrıca büyükbaş, küçükbaş hayvan yetiştiriciliği ve arıcılık da yapılmaktaydı. Köyde ulaşım ve ziraat işleri için yük ve binek hayvanları yetiştirilmekteydi. Bunun yanında köydeki en önemli iş kolu kerestecilikti. Köy halkı tarımdan daha çok kerestecilikten gelir sağlamaktadır. Köyde değirmencilikten gelir sağlayan aileler de vardır.

Anahtar Kelimeler: Temettü'ât Defteri, Konya, Ilgın, Çiğil-i Süflâ, Aşağı Çiğil.

Abstract

The temettü'ât registers, which were kept in the middle of the nineteenth century, are crucial for understanding the Ottoman Empire's socioeconomic history. Furthermore, these notebooks are essential for local history research. The Temettü'ât registers provide information on the population structure of people residing in Ottoman central and provincial settlements, their economic activity, and the taxes they paid. The data of the temettü'ât book registered in the Ottoman Archive of the Republic of Turkey State Archives, the ML.VRD.TMT.d. at number 10093, were used to investigate the socio-economic status of the village, known as "Çiğil-i Süflâ (today Aşağı Çiğil Village), in Ilgın Town of Konya State in the middle of the nineteenth century. In the middle of the nineteenth century, Çiğil-i Süflâ Village housed 113 households and approximately 600 inhabitants. As such, it was one of the villages of Ilgın Town with a large population at that time. The people of the village made their living from agriculture and animal husbandry. Wheat, barley, vetch, poppy, and opium were among the agricultural goods farmed in the area. Cattle and small cattle breeding, as well as beekeeping were also done. In the village, cargo and riding animals were raised for transportation and agricultural labour. Besides, the village's the most important line of activity was lumbering. Villagers make more money from logging than they do from agriculture. Milling is also a source of income for several households in the village.

Keywords: Temettü'ât Registers, Konya, Ilgın, Çiğil-i Süflâ, Aşağı Çiğil.

Giriş

Temettü'ât defterleri, mikro ölçekte mahalleler, köyler ve aşiretler; makro ölçekte Osmanlı Devleti'nin 19. yüzyılda içinde bulunduğu sosyo-ekonomik yapıya ilişkin oldukça önemli bilgiler ihtiva etmektedir.¹ Bu defterler, Tanzimat ile değişen Osmanlı vergi sisteminin etkisiyle oluşmuştur. Tanzimat öncesi dönemde halktan farklı adlar altında çok sayıda vergi alınmaktaydı. Tanzimat sonrası gerçekleştirilen vergi reformu ile bu vergilerin tek bir vergi adı altında birleştirilerek herkesin kazancı nispetinde vergi alınması kararlaştırıldı. Dolayısıyla hane reislerinin gelirlerinin tespiti için temettü sayımları gerçekleştirildi (Adıyke, 2000, s. 772). Temettü'ât defterlerinden 19. yüzyılda ilgili bölgede kullanılan isimler, sıfatlar ve lakaplar, bölgenin tahmini nüfusu, yaşayan nüfusun etnik kökeni, hane reislerinin mesleği, halkın gelir kaynakları, hanelerin sahip olduğu arazi miktarı, hanelerin sahip olduğu büyükbaş-küçükbaş hayvan miktarı, bölgede üretilen ürünler, halkın sahip olduğu gayrimenkuller ve ödedikleri vergiler gibi çok farklı ve mühim veriler elde edilebilmektedir.

Bu çalışmada Türkiye Cumhuriyeti Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi, Maliye Varidat Kalemî (ML.VRD.TMT.d.) içinde 10093 numarada kayıtlı bulunan, Konya Eyâleti'nin İlgin Kazası'na bağlı Çiğil-i Süflâ (Aşağı Çiğil) Karyesi'ne ait 1844/45 (H.1260/61) tarihli temettü'ât defteri incelenmiştir. Ciltsiz ve ebrusuz olarak 19x47 cm ebadında ve 44 sayfalı olan defterin 44 numaralı sayfası boştur. Çiğil-i Süflâ'ya ait temettü'ât defterinde 113 hane reisi kaydedilmiştir. Defterin başında “*Konya eyâleti dâhiline vâki' nefsi-i İlgin Kazası kurrallarından Çiğil-i Süflâ karyesinde sâkin âhâlî-i İslâm'ın emlak ve ârâzî ve temettü'âtının mikdârını mübeyyin bir kat'a defterdir*” ifadesi yer almaktadır. Defterin sonunda sayımların yapılmasından sorumlu köy muhtarının mührü vardır. Çiğil-i Süflâ'ya ait temettü'ât defterine hane reisleri, isimleri ve lakapları ile bir numaradan başlayarak sırayla yazılmıştır. Ayrıca defterde, her bir hane reisinin mesleği, bir önceki yıl ödemiş olduğu vergiler, sahip olduğu tarım arazileri, hayvan sayıları ve senelik kazançları da gösterilmiştir.

Osmanlı kayıtlarında Çiğil-i Süflâ olarak geçen, bugün Konya'nın İlgin ilçesine bağlı Aşağı Çiğil Mahallesi olarak bilinen köy, Konya'ya yaklaşık 76 km, İlgin'a 26 km uzaklıktadır. Mahallede yaşayan halkın kökeni Çiğil Türklerine dayanmaktadır.² Karluklara mensup olup, 10. yüzyıldan itibaren müstakil bir il olarak bilinen Çiğil Türklerinin bir kısmı, 12. ve 13. yüzyıllar boyunca, Moğolların siyasi egemenliğine girip küçük oymaklar halinde İran ve Azerbaycan üzerinden Anadolu'ya gelmişler (Yakupoğlu, 2009, s. 124; Alışar, 2005, s. 28), Selçuklular zamanında Anadolu'nun çeşitli yerlerine dağılmışlar ve boy ismine izafeten yerleşimler kurmuşlardı (Yusuf Ziya, 1932, s. 39; Yakupoğlu, 2009, s. 126). Çiğil-i Süflâ da Çiğil Türkleri tarafından kurulan yerleşimlerden biridir.³ Bununla birlikte Çiğil-i Süflâ karyesi (Aşağı Çiğil), 19. yüzyılda İlgin kazasının kalabalık köylerinden biridir (Özdemir, 2014, s. 199).

¹ “*Temettü'*”, kâr etme, kazanma anlamına gelirken “*temettü'ât*”: karlar, kazançlar, faydalar anlamlarına gelmektedir. (Devellioğlu, 2015, s. 1251). Temettü vergisi de tüccar ve esnafın yıllık gelirleri üzerinden alınan vergidir. Pakalın, 1983, s. 453; Kütükoğlu, 1995, s. 395).

² Orta Asya'da önemli Türk boylarından biri olan Çiğil Türklerini Kaşgarlı Mahmud şöyle tanımlar; “*Türklerden üç oymağın adıdır; birisi göçebedir, Kuyas'ta otururlar. Kuyas, Barsgan'ın ötesinde bir kasabadır. İkincisi Tıraz-Talas yakınlarında bulunan bir kasabada otururlar. Bunlara da yukarıdakiler 'Çiğil' denir. Çiğil adının verilisinde esas şudur: Zülkarneyn, Argu ülkesine geldiği zaman, bulutlar mushuklarını açmış, yollar çamur içinde kalmış, yürümek güçleşmiş imiş. Bunu gören Zülkarneyn 'bu ne çamur' demiş; orada bir kale yapılmasını emretmiş, kale yapılmış; adına 'Çiğil' denilmiş. Bundan sonra o kalede oturan Türklere 'Çiğil' denilmiş. Daha sonra bu ad yayılmış*” (Kaşgarlı Mahmud, 1985, s. 4, 393; Buharalı, 1991, s. 59).

³ Anadolu'da Çiğil boyunun adı alan yer-mevki adlarının Kastamonu (Merkez, Küre, Devrekani, Daday, Sinop-Boyabat), Konya (Karapınar, İlgin), Karaman, Manisa-Gördes, Bolu-Mudurnu, Sivas, Maraş, Malatya gibi vilayet ve kaza merkezlerinde yoğunlaşmış

Çiğil-i Süflâ köyü, 5,4 km uzaklıkta yer alan Çiğil-i Ulvî (Yukarı Çiğil) köyü ile birlikte tarihsel süreçte bazı önemli olaylara da şahitlik etmiştir. Osmanlı Devleti ile Karamanoğulları arasında 1468 yılında yapılan, Ilgın ve çevresinin Osmanlı hâkimiyetine girdiği savaş, tarihî kayıtlara “Çiğil Savaşı” olarak geçmiştir (Aköz, 2015, s. 101; Özdemir, 2014, s. 19). Bu tarihten yaklaşık dört asır sonra Çiğil-i Süflâ ve Çiğil-i Ulvî köyleri, 1920’de TBMM hükümetine karşı, tarihe “Çiğil İsyanı” olarak geçen isyanının merkezi olmuştur. Bu isyan, TBMM yönetimini çok zor durumda bırakmıştır (Avanas, 1998, s. 153vd; Tekinsoy, 2012, s. 671).

Bu çalışmada Çiğil-i Süflâ Karyesi’ne ait temettü’ât defterinden elde edilen veriler, tablolar eşliğinde bir araya getirilerek yahut ayrıştırılarak değerlendirilmiş ve Konya’nın sosyo-ekonomik tarihine katkı sağlanmaya çalışılmıştır. Tablolarda, defterden elde edilen veriler kalem kalem yazılarak toplama olan oranları yüzde olarak verilmiş ve hane başına düşen miktarlar hesaplanmıştır.

1. Nüfus ve Meslekler

Temettü’ât defterleri, çok net olmasa da Osmanlı yerleşimlerinin nüfusu hakkında bir fikir sahibi olmamızı sağlamaktadır. Barkan’ın yöntemi⁴ olan hane nüfusunun ortalama beş olarak kabul edilmesi durumunda 1844 yılına ait temettü’ât defterine göre 113 haneden oluşan Çiğil-i Süflâ Köyü’nün nüfusu ($113 \times 5 = 565$) yaklaşık 600 kişidir.⁵ Bu veriye göre köyde hane başına ortalama nüfus da 5,22 olarak düşmektedir.

Tablo 1: Çiğil-i Süflâ’da hane reislerinin mesleki yapılanması

Meslek adı	Mesleği icra eden hane reisi sayısı	Mesleğin icra edilme oranı %
Erbâb-ı ziraattan (Çiftçi)	101	89,38
Hizmetkâr	4	3,54
Hasbî Hatip	1	0,88
Çoban	2	1,77
Rençber	1	0,88
Yetim	3	2,65
Mesleği yazılmayan- Başka bir yere göç edenler	1	0,88

Kaynak: BOA, ML.VRD.TMT.d., 10093.

olduğu görülmektedir. Diğer yandan Konya ve Kastamonu’nun, Çiğil iskânının öncelikli merkezleri olduğu da söylenebilir. Çiğil topluluklarının bu şekilde geniş bir coğrafyaya dağılma nedenleri ise Selçukluların Anadolu’da uyguladıkları iskân siyaseti ve Anadolu’da konar-göçer Türkmenler üzerine uygulanan Moğol baskı ve zulmü olarak gösterilebilir. (Yakupoglu, 2009, s. 131).

⁴ Temettü’ât defterlerinde yalnızca hane sayısı, nüfus defterlerinde de yalnızca erkek sayısı kaydedildiği için Osmanlı yerleşimlerinde yaşayan nüfusun kabaca tespiti için çeşitli yöntemler geliştirilmiştir. Barkan’ın ilgili yöntemi ve Küttükoğlu’nun yöntemle ilgili değerlendirmeleri için bkz. (Barkan, 1953; Küttükoğlu, 2003).

⁵ 1844 tarihli nüfus defterine göre ise köydeki erkek nüfus 295’tir (Sanyar, 2015, s. 21).

Defterde hane reislerinin mesleklerinin “*erbâb-ı zira’atten idüğü*”, “*hizmetkârlık*”, “*rençber idüğü*” gibi ifadelerle kaydedildiği görülmektedir. 113 hane reisinden 101’i çiftçi, dördü hizmetkâr, biri hasbî hatip, ikisi çoban, biri rençber olarak kaydedilmiştir. Üç hanede ise hane reisi olarak babasını kaybetmiş küçük yaştaki erkek çocuklar “*eytâm*” (yetimler) sıfatıyla kaydedilmiş, meslek yerine varsa vasisi belirtilmiş; yok ise “*şunun bunun ianesiyle geçinir*” ibaresi eklenmiştir. 61 numaralı hanede ise hane reisinin artık başka bir karyede hayatını sürdürdüğü belirtilmiştir (Bk. Tablo: 1).

Defterdeki verilere bakarak Çiğil-i Süflâ Köyündeki hane reislerinin icra ettiği beş farklı meslek olduğu görülmektedir. Ancak toprak sahibi olmayan rençber ve hizmetkârların da tarım işçisi olduğu düşünülürse nüfusun neredeyse tamamının (%95,58) geçimini tarım ile sağladığı görülmektedir. Zaten o dönemde Osmanlı köylerinin geçim kaynağını tarım ve hayvancılık oluşturmaktadır (Muşmal, 2008, s. 258).

Defterlerde vergi mükellefi olmaları nedeniyle bilgiler hane reisleri üzerinden kaydedilmiştir. Çiğil-i Süflâ’da hane reislerinin isimlerinin bazıları “*Ali oğlu Mustafa*”, “*Muhammed oğlu Osman*” gibi baba ismiyle kaydedilirken bazıları da “*Koca İsmail oğlu Ömer*”, “*Kel İsa oğlu Hacı İsmail*” gibi babalarının isimleri ve lakapları ile birlikte kaydedilmiştir. Yine az da olsa bazı hane reislerinin isimlerinin “*Ayyaş oğlu İsmail*”, “*Cirtil oğlu Hüseyin*” gibi yalnızca baba lakabıyla kaydedildiği de görülmektedir. Defterde kayıtlı isimlerden 1844 yılında Çiğil-i Süflâ Köyü’nde ikamet eden gayrimüslim olmadığı anlaşılmaktadır (Bk. Tablo: 2).

Tablo 2: Çiğil-i Süflâ’da Hane Reislerinin Sıfat, Lakap ve İsimleri⁶

Abdullah oğlu İbrahim	Emir İsmail oğlu Mustafa	Köse Ömer oğlu Osman
Abdül Fettah Ali oğlu İbrahim	Gedik Bekir oğlu Halil	Kula Mustafa oğlu Muhammed
Abdül Fettah oğlu Mevlüt	Gedik Dede Ebubekir oğlu Mahmud	Kula Mustafa oğlu Mustafa
Abdül Fettah Osman oğlu Mahmud	Gedik Hacı Veli oğlu Muhammed	Kula Mustafa oğlu Ramazan
Ahmed oğlu Veysi	Gedik Muhammed oğlu Recep	Kurt Musa oğlu Muhammed
Ali Efendi oğlu İbrahim	Gedik Mustafa oğlu İsmail	Mahmud oğlu Hasan Hüseyin
Ali Efendi Oğlu Köse Ahmed	Göç Hasan oğlu Osman	Minu? Mustafa oğlu Osman
Ali Efendi oğlu Monla Halil	Gün Abdullah oğlu Osman	Memed? oğlu Ahmed
Ali Efendi oğlu Musa	Hacı Muhammed oğlu Ali	Memiş oğlu Musa
Ali oğlu Mustafa	Hacı Muhammed oğlu Muhammed	Memiş oğlu Veysi
Arab Hüseyin oğlu Hızır	Hacı Muhammed oğlu Mustafa	Monla Ahmed oğlu Monla

⁶ Aile isimleri ve lakapların tespitinde yardımlarını esirgemeyen Nesibe ve Hüseyin KORUCU’ya katkılarından dolayı teşekkür ederiz.

		Mustafa
Aşır Hüseyin oğlu Kel Ali	Hacı Veli oğlu Veli	Monla Hüseyin oğlu Mustafa
Aşır Osman oğlu Aşır	Halim oğlu Hasan	Monla Musa oğlu Musa
Aşır Osman oğlu Halil	Halim oğlu Mevlüd	Muhammed oğlu Osman
Ayvaz oğlu İbrahim	Hasan oğlu Ahmed	Musa oğlu Musa
Ayyaş oğlu İsmail	Hasan oğlu Ebubekir	Mustafa oğlu Abdülbaki
Bardakçı Hüseyin oğlu Mehmed	Himmet Muhammed oğlu Hüseyin	Mustafa oğlu Halil
Böcü Mustafa oğlu Muhammed	Himmet oğlu Musa	Mustafa oğlu Halil
Böcü Mustafa oğlu Mustafa	Himmet Süleyman oğlu Muhammed	Müteveffa Gün Ali oğlu Eytam Abdullah
Cafer İsmail oğlu Ömer	Hüseyin Ali oğlu Mustafa	Müteveffa Şahin Muhammed oğlu eytam Abdülkadir
Cenker? Muhammed oğlu Mustafa	Hüseyin oğlu Hüseyin	Nasuh oğlu Hasan
Cin Ali oğlu Şeyh Ali	İbrahim oğlu Hasan	Sarı Bekir oğlu Musa
Cirtil oğlu Hüseyin	İmam Ali oğlu Hüseyin	Sarı Mustafa oğlu Osman
Dede Mevlüd oğlu Ebubekir	İmam Muhammed oğlu Veli	Süleyman oğlu Himmet
Deli Ali'nin İsa oğlu Ömer	İmam oğlu Mehmed	Süleyman oğlu Mustafa
Deli Ali'nin Muhammed oğlu Muhammed	İmam Ömer oğlu İsmail	Süllü Memiş oğlu Ebubekir
Deli Ali'nin Muhammed oğlu Hüseyin	İsmail oğlu Hüseyin Muhammed	Şaban oğlu Abdurrahman
Deli Ali oğlu İsa	İsmail oğlu Monla Osman	Şahin Mehmed oğlu Ramazan
Deli Ali oğlu Muhammed	Kara Hasan oğlu Muhammed'in Hasan	Şahin Muhammed oğlu Hüseyin
Deli Ali oğlu Musa	Kaymakçı İbrahim oğlu	Talaşlı Ebubekir oğlu Ahmed

	Muhammed	
Derbendi Muhammed oğlu Hüseyin	Kaymakçı İsmail oğlu Receb	Ümmet oğlu Abdi
Deli Emir İsmail oğlu Hasan	Kazlı? Yakup oğlu Muhammed	Veli oğlu Hacı Muhammed
Deli Emir oğlu Hacı İsmail	Kel İsa oğlu Hacı İsmail	Veysel oğlu Veli
Deli İsmail oğlu Ali	Koca Hüseyin oğlu Halil	Yakup oğlu Ahmed
Deli İsmail oğlu Hüseyin	Koca İbrahim oğlu Müteveffa İsa oğlu Eytam İbrahim	Yakup oğlu Hasan
Ebubekir oğlu Ömer	Koca İsmail oğlu Ömer	Yakup oğlu İbrahim
Ebubekir oğlu Said	Koca Osman oğlu Veli	Yusuf oğlu Ebubekir
Emir İsmail oğlu Ali	Mehmed'in oğlu Halil	

Kaynak: BOA, ML.VRD.TMT.d., 10093.

Temettü'ât defterlerinde kayıtlı hane reislerinin isimlerine bakarak yörede yaygın olarak kullanılan erkek isimlerini de tespit etmek mümkündür. Tablo 3'e bakılırsa, Çiğil-i Süflâ'da daha çok Muhammed, Mustafa, Halil, Musa, İbrahim, Ahmed, İsmail gibi peygamber isimleri; Hz. Muhammed'in torunları olan Hasan ve Hüseyin'in isimleri ve dört halifenin isimleri olan Osman, Ali, Ebubekir ve Ömer isimlerinin en yaygın isimler olduğu dikkat çekmektedir. Yaygın olarak kullanılan isimlerin toplam hane reislerinin isimlerine oranı %80,53'tür. Ayrıca Çiğil-i Süflâ'da on hane reisinin babasıyla aynı ismi taşıdığı görülmektedir.

Tablo 3: Çiğil-i Süflâ'da Hane Reislerinin İsimleri

İsim	Adet	İsim	Adet
Muhammed	11	Hasan	6
Hüseyin	10	Ali	5
Mustafa	10	Ahmed	5
Osman	7	İsmail	5
Halil	7	Ebubekir	4
Musa	7	Ömer	4
İbrahim	6	Veli	4

Diğer	22		
-------	----	--	--

Kaynak: BOA, ML.VRD.TMT.d., 10093.

Çiğil-i Süflâ'da hane reislerinden ziyade baba isimlerinin lakaplarla kaydedildiği görülmektedir. Hane reislerinin babalarının lakapları olarak “*deli*”, “*gedik*”, “*koca*”, “*hacı*” ve “*molla*”nın yaygın olduğu görülmektedir. Hane reislerinden ise üçer adet “*hacı*” ve “*molla*” ve birer adet “*şeyh*”, “*kel*”, “*köse*” ve “*hacı*” olmak üzere toplamda dokuz reisinin lakabının kaydedildiği görülmektedir.

2. Tarımsal Üretim

Temettü'ât defterlerinde, hane reislerinin sahip oldukları araziler de kaydedilmiştir. Ürün ekilmiş olan arazi “*mezru' tarla*” nadasa bırakılmış olan arazi ise “*gayr-i mezru' tarla*” olarak ifade edilmiştir. Bazen ekilmiş olan ürünün isminin de ekildiği alanla birlikte ayrıca belirtildiği görülmektedir. 1844 Çiğil-i Süflâ örneğinde “*afyon*” ekilmiş tarlaların bu şekilde gösterildiğine şahit olunmaktadır. Afyon ekimi yapan hanelerin afyon için ayırdığı arazi miktarı 1 evlek, 0,5 dönüm ile 1 dönüm arasında değişmektedir.⁷ Afyon tarlasına sahip 0,5 dönüm arazisi olan 16 hane, 1 dönüm arazisi olan 3 hane, 1 evlek arazisi olan 7 hane bulunmaktadır. Aşağıda yer alan 4 nolu tabloya bakıldığında 1844 yılında Çiğil-i Süflâ Köyü'nde, ürün ekilmiş tarlaların, nadasa bırakılmış tarlalara göre daha fazla olduğu ve köylülerin toplam tarlaların %55,30'unu işledikleri görülmektedir.

Tablo 4: 1844 yılında Çiğil-i Süflâ'da Hane Reislerinin Sahip Olduğu Arazi Çeşitleri

Arazi Türü	Miktar (Dönüm)	Oranı %	Hane ortalaması
Hububat ekili tarla	1029	55,30	9,10
Nadasa bırakılmış tarla	819	44,01	7,24
Afyon ekili tarla	12,75	0,69	0,11
Toplam arazi	1860,75	100	16,46

Kaynak: BOA, ML.VRD.TMT.d., 10093.

Toplamda tarım arazisine sahip hane sayısı 103, bunun toplam hane sayısına olan oranı ise % 91,15'tir. Çiğil-i Süflâ köyünde icar olarak kaydedilen tarla yoktur. Dolayısıyla tarımla uğraşan hanelerin tamamının topraklarının kendilerine ait olduğu söylenebilir. Çiğil-i Süflâ'daki toplam arazi 1860,75 dönümdür. Köydeki toplam hane başına yaklaşık olarak 16 dönüm⁸ arazi düşerken, toprağı olan hane başına düşen arazi miktarı yaklaşık 18 dönümdür. En fazla tarlaya sahip olan hane 46 dönüm ile 71 numaralı hanedir. En az tarlaya sahip olan hane ise 2,25 dönüm ile 86 numaralı hanedir. Hiç tarlası olmayan on hane vardır. Bunlar, 1 numaralı hanede kayıtlı hasbî imam, 48 ve 81 numaralı hanelerde kayıtlı yetimler, 61 numaralı

⁷ 1 dönüm, 1600 mimar arşını kare, yani 916,8 m² veya 919, 302 m²'lik bir araziyi gösterirdi. Ancak dönüm miktarı her yerde aynı ölçüde değildi. Anadolu'da 2025 mimar arşını kare yani 1160,4 m² idi (Emecen, 1994, s. 521). Konya Vilayeti'nde evlek, dönümün dörtte biridir (Elçin, 2001, s. 161).

⁸ Bu miktar Ilgın Kazası'na bağlı köylerin hane ortalaması ile hemen hemen aynıdır. Bkz. (Özdemir, 2014, s. 243).

hanede kayıtlı karye dışında yaşayan kişi, 89 numaralı hanede kayıtlı rençber, 100, 104, 108 ve 113 numaralı hanelerde kayıtlı hizmetkârlar ve 106 numaralı hanede kayıtlı çobandır. Çoban ve yetim olarak kaydedilmiş birer hanenin ise az da olsa bir miktar mezru' ve gayr-i mezru' tarlası bulunmaktadır. Dört adet hizmetkâr ve bir adet rençberin de yine tarımla uğraştığı düşünüldüğünde köyde tarımla uğraşanların oranı %95,58'e yükselmektedir.

Tablo 5: Çiğil-i Süflâ'daki Hane Reislerinin Yıllık Tahıl Üretim Miktarı, 1844.

Tahıl cinsi	Miktar (kile)	Oranı %	Hane ortalaması
Hınta (Buğday)	4985	59,10	44,11
Şa'ir (Arpa)	2770	32,84	24,51
Burçak	610	7,23	5,39
Melez (Arpa-buğday karışımı)	70	0,83	0,61
Toplam tahıl üretimi	8435	100	74,64

Kaynak: BOA, ML.VRD.TMT.d., 10093.

Tablo 5'e bakıldığında köyde tahıl üretimi yapan hanelerin buğday, arpa, burçak ve melez üretimi yaptıkları görülmektedir. 1844 yılında yaklaşık 8435 kile⁹ tahıl üretildiği görülmektedir. Bunlardan % 59,10'u buğday, % 32,84'ü arpa, % 7,23'ü burçak ve % 0,83'ü de melezdir. Görüldüğü gibi Çiğil-i Süflâ'da en fazla tarımı yapılan ürün, yerleşik insanların vazgeçilmez besini olan buğday iken, daha çok hayvanlar için kullanılan arpa da önemli miktarda üretilmektedir. Yine hayvanların beslenmesi için üretilen burçağın üretiminin ise oran olarak buğday ve arpaya nazaran daha düşük kaldığı görülmektedir. Yalnızca iki hanenin ektiği, arpa ve buğdayın karışık olarak ekilmesi sonucu elde edilen melez ise eser miktarda görülmektedir. Hane başına düşen miktarlara bakıldığında buğday 44,11 kile, şa'ir (arpa) 24,51 kile, burçak 5,39 kile ve melez 0,61 kiledir. Hane başına düşen tahıl miktarı ise 74,64 kiledir. Buna göre kişi başına düşen yıllık tahıl miktarı yaklaşık 15'tir.

3. Hayvancılık

Temettü'ât defterlerinde hane reislerinin sahip olduğu araziler ve yetiştirdikleri ürünlerin yanı sıra sahip oldukları küçükbaş, büyükbaş ve binek hayvanları da tek tek yazılmıştır. Bu sayede o bölgede yetiştirilen hayvan türleri ve sayıları (Tablo: 6) ile sağladıkları gelirler tespit edilebilmektedir. Her ne kadar vergiden muaf olsalar da binek hayvanı olarak kullanılan katır, eşek, at gibi hayvanlar ve çift sürmek için kullanılan öküz ve sığırlar da kaydedilmiştir. Bu hayvanlardan yalnızca nakliyatçılıkta kullanıldığı ya da çift sürmek için kiraya verildiği vakit vergi alınmıştır (Adıyeke, 2000, s. 774).

Çiğil-i Süflâ'da toplam 3328 hayvan kayıtlıdır. Bu hayvanların % 87,50'si küçükbaş, %9,53'ü büyükbaş, %2, 97'si de yük ve binek hayvanıdır. Hane başına düşen küçükbaş hayvan sayısı 25,76, büyükbaş hayvan sayısı 2,80 iken yük ve binek hayvanı sayısı 0,87'dir. Toplamda hane başına düşen hayvan sayısı ise

⁹ Konya'da 1 kile, 25 okka, 32.070 kg tekabül etmektedir (Bk. Taşkın, 2005, s. 66).

29,45'tir. Köydeki 8 hanede hiç hayvan kaydı bulunmamaktadır. Bunlar; 48 (yetim), 61 (başka diyarda), 81 (yetim), 100 (hizmetkâr), 104 (hizmetkâr), 106 (çoban), 108 (hizmetkâr) ve 113 (hizmetkâr) nolu hanelerdir.

Tablo 6: Çiğil-i Süflâ'da Hane Reislerinin Sahip Olduğu Hayvan Çeşitleri

Hayvan çeşidi	Sayısı	Oranı %	Hane ortalaması
Büyükbaş hayvan	317	9,53	2,80
Küçükbaş hayvan	2912	87,50	25,76
Yük ve binek hayvanı	99	2,97	0,87
Toplam	3328	100	29,45

Kaynak: BOA, ML.VRD.TMT.d., 10093.

Çiğil-i Süflâ'da toplam sayısı 317 olan büyükbaş hayvanların % 77,92'si sığır, % 22,08'i de mandadır. Sığırların % 63,97'si karasığır öküzü, % 6,88'i karasığır düğesi, % 5,26'sı karasığır tosunu, % 23,89'u da sağmal inektir. Köyde en çok yetiştirilen büyükbaş hayvan karasığır öküzüdür (Bk. Tablo: 7). Bunun nedeni tarla sürmek için kullanılıyor olmasıdır. Çiğil-i Süflâ'da 113 hanenin 78'inin (%69,03) karasığır öküzüne sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 7: Çiğil-i Süflâ'da Hane Reislerinin Sahip Olduğu Sığır Çeşitleri

Sığır cinsi	Sayı	Oranı %	Hane ortalaması
Karasığır öküzü	158	63,97	1,39
Karasığır düğesi	17	6,88	0,15
Karasığır tosunu	13	5,26	0,11
Sağmal inek	59	23,89	0,52
Toplam	247	100	2,18

Kaynak: BOA, ML.VRD.TMT.d., 10093.

Mandaların % 60'ı koşum mandası, % 5,71'i camus koşum, % 2,86'sı camus öküzü, % 2,86'sı camus tosunu, % 4,29'u camus danası, % 2,86'sı camus düğedir. Hane başına düşen sığır sayısı 2,18 iken hane başına düşen manda sayısı 0,61'dir (Tablo 8).

Tablo 8: Çiğil-i Süflâ'da Hane Reislerinin Sahip Olduğu Manda Çeşitleri

Manda cinsi	Sayı	Oranı %	Hane ortalaması
Camus öküzü	2	2,86	0,01
Koşum mandası	42	60	0,37

Camus koşum	4	5,71	0,03
Camus tosunu	2	2,86	0,01
Camus danası	3	4,29	0,02
Camus düğ	2	2,86	0,01
Sağmal camus	15	21,43	0,13
Toplam	70	100	0,61

Kaynak: BOA, ML.VRD.TMT.d., 10093

Ziraatle meşgul olmalarına rağmen 63 ve 112 numaralı haneler, tarla sürmek için bir çift öküz ya da manda koşumuna sahip değildirler. 21 numaralı hane ziraat işlerinde kullanmak için karasığır öküzü yerine koşum mandasına, 2 hane de birer çift camus koşuma sahiptir. 2 ve 71 numaralı haneler ise hem öküz hem de koşum mandasına sahiptir. Çoğunlukla hanelere kayıtlı öküz ve manda sayısı iki iken 92 numaralı hanede 4 karasığır öküzüne rastlanmaktadır.

Zirai faaliyetlere doğrudan katkısı olmayan küçükbaş hayvanlar, daha ziyade eti, sütü ve yününden yararlanılmak için yetiştirilmektedir. Çiğil-i Süflâ'da hayvan varlığının çoğunluğunu 2912 adet ile küçükbaş hayvanlar oluşturmaktadır (Bk. Tablo: 9). Küçükbaş hayvanların % 67,03'ünü koyunlar, %32,97'sini de keçiler oluşturmaktadır. Hane başına düşen koyun miktarı 17,27 keçi miktarı ise 8,49'dur. Koyunların % 42,88'i sağmal, % 16,44'ü dölsüz, % 40,68'i kuzudur. Keçilerin ise % 39,27'si sağmal, % 21,46'sı dölsüz, % 39,27'si de oğlaktır.

Tablo 9: Çiğil-i Süflâ'da Hane Reislerinin Sahip Olduğu Küçükbaş Hayvan Sayısı

	Sağmal koyun	Sağmal keçi	Dölsüz koyun	Dölsüz keçi	Kuzu	Oğlak	Toplam
Sayı	837	377	321	206	794	377	2912
Hane ortalaması	7,40	3,33	2,84	1,82	7,02	3,33	25,76

Kaynak: BOA, ML.VRD.TMT.d., 10093.

Temmettü'ât defterlerinde köylerde beslenen yük ve binek hayvanlarına dair bilgiler de işlenmiştir. İnsanlar bağ, bahçe ya da tarlalarına gitmek için veya pazara mal taşımak için bu hayvanları kullanmışlardır (Kütükoğlu, 1995, s. 404; Muşmal, 2008, s. 265). Çiğil-i Süflâ'da binek ve yük hayvanlarından merkep, kısarak, esb, tay ve güre beslenmektedir (Bk. Tablo: 10). Binek ve yük hayvanlarından çoğunlukla (%86,87) merkep yetiştirildiği görülmektedir. %7,07 kısarak, %3,3 esb, %2,2 tay ve %1,1 de güre yetiştirildiği görülmektedir. 3, 13 ve 72 numaralı hanelerde ise ikişer merkep bulunmaktadır.

Tablo 10: Çiğil-i Süflâ'da Hane Reislerinin Sahip Olduğu Yük Ve Binek Hayvan Sayısı Ve Çeşitleri

	Merkep	Kısrak	Esb	Tay	Güre	Toplam
Sayı	86	7	3	2	1	99
Hane ortalaması	0,76	0,06	0,02	0,01	0,008	0,87

Kaynak: BOA, ML.VRD.TMT.d., 10093.

Temettü'ât kayıtlarında Çiğil-i Süflâ'daki hanelerin 105'inin hayvan sahibi olduğu, 8'inin ise hiç hayvanı olmadığı görülmektedir. 102 hanenin büyükbaş, 90 hanenin küçükbaş ve 86 hanenin yük ve binek hayvanına sahip olduğu görülmektedir. Hem ziraatla uğraşıp hem hayvan yetiştiren hane oranı, %91,15'tir. Ziraatla uğraştığı halde hayvan beslemeyen yahut sadece hayvancılık ile uğraşan hane yoktur.

4. Arıcılık

Temmetü'ât defterine göre Çiğil-i Süflâ'da arıcılık da yapılmaktadır. Arı kovan sayıları ve bunlardan elde edilen yıllık gelirler yazılmıştır. Köyde 27 ve 68 numaralı hanelerde ikişer kovan, dokuz hanede ise birer kovan olmak üzere toplam 13 adet arı kovan kaydı bulunmaktadır.¹⁰ Bu verilere göre hane başına 0,115 kovan bal düşmektedir.

5. Değirmencilik

Temmetü'ât defterinde Çiğil-i Süflâ'da 4 hanenin değirmencilik yaptığı kaydedilmiştir. 2 nolu hane 10 kıt'a, 4 nolu hane 10 kıt'a, 101 nolu hane 0,5 kıt'a, 102 nolu hane de 1 kıt'a olmak üzere toplam 21,05 kıta (hisse) kaydedilmiştir.¹¹

6. Gelirler ve Vergiler

Çiğil-i Süflâ'da halkın en fazla geliri kerestecilikten sağladığı görülmektedir.¹² Köydeki 91 hane tarım ve hayvancılığın yanı sıra kerestecilikle uğraşmaktadır. Kerestecilikten 1844 yılında 79.285 kuruş gelir sağlanmıştır. Kerestecilikten sonra en fazla gelir tarımdan kazanılmıştır. 1844/45 yıllarında Çiğil-i Süflâ köyündeki tarımsal üretimden kazanılan miktar; 6.532 kuruşu afyon, 65.473 kuruşu diğer tarım ürünlerinden olmak üzere toplam 72.005 kuruştur. Bu gelir köydeki toplam hane sayısına bölüldüğünde hane başına yaklaşık 637, ekili tarlası olan hane sayısına bölüldüğünde ise hane başına yaklaşık 699 kuruş düştüğü görülmektedir. Tarımdan sonra hayvancılık gelmektedir. Köyün hayvancılıktan elde edilen toplam geliri 21.820 kuruştur. En fazla geliri küçükbaş hayvanların sağladığı anlaşılırken yük ve binek hayvanlarından yalnızca kısrakın gelir kaydı olduğu görülmektedir. Arıcılıktan toplam 238 kuruş, değirmencilikten de 1.370 kuruş gelir kaydı vardır (Tablo: 11). 7 hanenin çobanlıktan 4 hanenin hizmetkârlıktan, 1 hanenin hatiplikten, 1 hanenin hane ırgatlıktan ve 1 hanenin şeyhlikten geliri bulunmaktadır. Köyün 1844 yılındaki toplam geliri 175.368 kuruştur.¹³

¹⁰ Arıcılıktan elde edilen gelir için bkz. Tablo 11.

¹¹ Osmanlı'da su değirmenleri ile ilgili detaylı bilgi için bkz. (Özcan, 2016, s. 195vd).

¹² Temettü'ât defterinde kerestecilik ayrı bir iş kolu olarak kaydedilmemiş olmasına rağmen, hanelerin senelik gelirleri toplanırken kerestecilikten elde ettikleri gelirler de eklenmiştir. Ayrıca kerestecilikten tarımdan fazla gelir elde etmeleri de o dönem Çiğil-i Süflâ karyesinin oldukça ormanlık bir yer olduğu fikrini vermektedir.

¹³ Defter sonundaki kayıta 1844 yılında köyün toplam temettü'âtı 129.232 kuruştur.

Tablo 11: Çiğil-i Süflâ'da Hane Reislerinin Vergiye Konu olan Gelirleri ve Kaynakları (1844/45)

Gelir grubu	Türü	Miktarı (Kuruş)	Hane başına düşen gelir miktarı (Kuruş)
Tarım	Mezru' tarla	58.473	517,46
	Afyon tarlası	6.532	57,80
Büyükbaş Hayvan	Sağmal inek	3.835	33,93
	Sağmal camus	1.615	14,29
Küçükbaş Hayvan	Sağmak koyun	9.411	83,28
	Sağmal keçi	4.197	37,14
	Dölsüz ağnam	1.264	11,18
	Dölsüz keçi	818	62,92
Yük ve binek hayvanları	Kısrak	680	6,01
Arıcılık		238	2,10
Değirmencilik (Âsiyâb)		1.370	12,12
Meslekler	Kerestecilik	79.285	701,63
	Çobanlık	3.950	34,95
	Hizmetkârlık	2.050	18,14
	İrgatlık	500	4,42
	Şeyhlik	850	7,52
	Hatiplik	300	2,65
TOPLAM		175.368	1607,54

Kaynak: BOA, ML.VRD.TMT.d., 10093.

Aşar vergisi, halkın ürettiği mahsullerden onda bir (1/10) oranında alınan şer'î bir vergidir (Ünal, 2007, s. 148). 1844 yılında Çiğil-i Süflâ sakinleri 1652,5 kuruş buğday, 423,5 kuruş arpa, 145 kuruş burçak ve

17,5 kuruş melez için olmak üzere tahıl ürünlerine toplamda 2238,5 kuruş aşar vergisi ödemiştir (Bk. Tablo: 12).

Tablo 12: Çiğil-i Süflâ Hane Reislerinin 1844 Yılında Tahıl Ürünlerine Ödedikleri Aşar Vergisi

Ürün cinsi	Hımta (Buğday)		Şa'ir (Arpa)		Burçak		Melez	
Ürünü yetiştiren hane sayısı	102		86		39		2	
Ödenen toplam Aşar Vergisi	Kile	Kuruş	Kile	Kuruş	Kile	Kuruş	Kile	Kuruş
	551,5	1652,5	277	423,5	61	145	7	17,5

Kaynak: BOA, ML.VRD.TMT.d., 10093.

O dönem vazgeçilmez bir sanayi ürünü olan haşhaş ve afyon Osmanlı'nın en önemli ihraç mallarından biridir (Taşlıgil vd., 2018, s. 165). 1844 yılında Çiğil-i Süflâ'da haşhaş için toplam 128,3 kuruş, afyon içinse toplam 228 kuruş aşar vergisi alındığı görülmektedir (Tablo: 13).

Tablo 13: Çiğil-i Süflâ Hane Reislerinin 1844 Yılında Sınai Ürünlere Ödedikleri Aşar Vergisi

Ürün cinsi	Haşhaş		Afyon	
Ürünü yetiştiren hane sayısı	29		29	
Ödenen toplam Aşar Vergisi	Birim ¹⁴	Kuruş	Birim	Kuruş
	55,5	128,3	1104	228

Kaynak: BOA, ML.VRD.TMT.d., 10093.

Tablo 14: Çiğil-i Süflâ'da Hane Reislerinin 1844 Yılı İçin Ödedikleri Vergiler

Vergi cinsi	Miktar (Kuruş)	Oranı %	Hane ortalaması
Adet-i ağnam	3148,85	15,32	27,86
Vergi-i Mahsusa	14804	72,05	131
Aşar Vergisi	2594,8	12,63	22,96

¹⁴ Defterde afyon ve haşhaş için yazılan ölçü birimleri tam olarak tespit edilememiştir. Bu konuyla ilgili yapılan çalışmalarda da afyon için "sandık", "kayye", "dirhem", "drem"; haşhaş için "dönüm", "kile" gibi çok farklı birim isimleri zikredilmiştir. Ancak bunlardan hiçbiri Çiğil-i Süflâ temettü'ât defterinde yazan birim ismine benzerlik göstermemektedir. Dolayısıyla tabloda birim ismi yazılmamıştır.

Toplam vergi	20547,7	100	181,82
--------------	---------	-----	--------

Kaynak: BOA, ML.VRD.TMT.d., 10093.

Tablo 14'te görüldüğü gibi temettü'ât kayıtlarından Osmanlı Devleti'nin 1844 yılında Çiğil-i Süflâ'da adet-i ağnam, vergi-i mahsusa ve aşar vergisi olmak üzere üç kalem vergi aldığı görülmektedir.

Küçükbaş hayvanlardan alınan bir vergi olan adet-i ağnam vergisi (Emecen, 1988, s. 478), 1844 senesi için 105 haneden 1176 koyun ve 575 keçi için toplam 3148,85 kuruş olarak alınmıştır. 48 (yetim), 61 (başka diyarda), 81 (yetim), 100 (hizmetkâr), 104 (hizmetkâr), 106 (çoban), 108 (hizmetkâr), 113 (hizmetkâr) numaralı toplam 8 haneden küçükbaş hayvanları olmadığı için adet-i ağnam vergisi alınmamıştır.

Tanzimat öncesi dönemde alınan örfi vergilerin yerine getirilen vergi-i mahsusa (Kütükoğlu, 1995, s. 395), 107 haneden toplam 14804 kuruş olarak alınmıştır. 1 numaralı hanede kayıtlı hasbî imam "beratlı" olarak kaydedilmiş, yine 48 (yetim), 81 (yetim), 100 (hizmetkâr), 104 (hizmetkâr) ve 113 (hizmetkâr) numaralı haneler olmak üzere toplamda 6 haneden bu vergi alınmamıştır.

Aşar vergisi ise 104 haneden toplam 2594,8 kuruş olarak alınmıştır. Aşar vergisi, toprak sahibi olmayan 1 (hasbî imam), 48 (yetim), 61 (başka diyarda), 81 (yetim), 89 (rençber), 100 (hizmetkâr), 104 (hizmetkâr), 106 (çoban), 108 (hizmetkâr), 113 (hizmetkâr) numaralı hanelerden oluşan toplam 9 haneden alınmamıştır.

Sonuç

Orta Asya'da önemli Türk boylarından biri olan Çiğil Türklerinin, Selçuklular döneminde Anadolu'ya gelerek kurdukları yerleşimlerden biri olan Çiğil-i Süflâ, bugün Konya'nın Ilgın ilçesine bağlı bir mahalledir. Osmanlı dönemi kayıtlarında Çiğil-i Süflâ olarak geçen köy, o dönem Ilgın Kazası'nın kalabalık ve büyük köylerinden biridir. Köyün sosyo-ekonomik tarihinin aydınlatılmasında 19. yüzyılın ortalarında tutulan temettü'ât defterinin önemli bir yeri vardır. Köye ait 1844 tarihli temettü'ât defterine göre 113 hane bulunan Çiğil-i Süflâ'nın nüfusu yaklaşık 600 kişiden oluşmaktadır. Köy yönetiminde muhtar ve imamın etkili olduğunu söylemek mümkündür. Hane reislerinin isimlerine bakıldığında dinî isimlerin ağırlıklı olarak kullanıldığı görülmektedir. En yaygın kullanılan erkek ismi Muhammed, Hüseyin ve Mustafa'dır. Hane reislerinin isimlerinden anlaşıldığına göre köyde ikamet eden gayrimüslim bulunmamaktadır.

Çoğu hane reisinin mesleği çiftçi olarak kaydedilmiştir. Bunun dışında hizmetkâr, hasbî hatîp, çoban ve rençber olarak kayıtlı hane reisleri bulunmaktadır. Hane reislerinin tamamı kendi arazisinde tarım yapmaktadır. Çiğil-i Süflâ'nın hane başına düşen arazi ortalaması Ilgın Kazası'na bağlı diğer köylerle karşılaştırıldığında hemen hemen aynıdır. Tahıl olarak buğday, arpa, burçak ve melez yetiştiren köylüler, sanayi hammaddesi olarak haşhaş ve afyon yetiştirmektedirler.

Köy halkının büyükbaş, küçükbaş, yük ve binek hayvanları besledikleri görülmektedir. Büyükbaş hayvanları tarla sürmek ve sütünden yararlanmak için küçükbaş hayvanlar ise etinden, sütünden ve yününden yararlanmak için yetiştirmektedirler. Yük ve binek hayvanları ise tarla/pazar gibi yerlere ulaşım ve ürün/mahsul taşıma konusunda tarımsal faaliyetlere yardımcı olarak kullanılmaktadırlar.

Köy halkın temel geçim kaynağını tarım ve hayvancılık oluşturmaktadır. Çiğil-i Süflâ'da, hane reislerinin meslek hanelerinde kaydedilmemiş olmasına karşın en fazla kazanç getiren gelir kolu

kerestecilikdir. Üçüncü gelir kolu ise hayvancılıktır. Bunun dışında değirmencilik, arıcılık ve çobanlık bazı ailelerin ek gelir kaynağını oluşturmaktadır.

Köy halkının ortalama bir çift öküz, bir binek hayvana ve kendi ihtiyaçlarını sağlayacak kadar tahıl üretimine sahip oldukları ve ihraç edilen sanayi ürünleri yetiştirerek ek gelir sağladıkları görülmektedir. Sonuç olarak 19. yüzyılın ortalarında Çiğil-i Süflâ Köyü'nün sosyo-ekonomik dinamikleri açısından tipik bir Osmanlı köyü görüntüsüne sahip olduğunu söylemek mümkündür.

Kaynakça

- [1] Adıyke, Nuri, (2000), “Temettuat Sayımları Ve Bu Sayımları Düzenleyen Nizamname Örnekleri”, Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi, Sayı 11. (769-825)
- [2] Aköz, Alaattin (2015), “XV. Yüzyılda Ilgın ve Çevresinin İdaresi, Yerleşim ve Nüfus Özellikleri”, Tarih, Kültür, Sanat, Turizm ve Tarım Açısından Uluslararası Sarayönü Sempozyumu (24-26 Ekim 2014 Konya), Konya.
- [3] Alishar, Fahrettin (2005), Çiğil Türkleri ve Aşağı Çiğil, Aşağı Çiğil Belediyesi Yayınları, Konya.
- [4] Avanas, Ahmet (1998), Milli Mücadele'de Konya, ATAM Yayınları, Ankara.
- [5] Barkan, Ömer L. (1953), “Tarihi Demografi Araştırmaları ve Osmanlı Tarihi” Türkiyat Mecmuası, (X). (1-26)
- [6] Buharalı, Eşref (1991), “Çiğiller” TAD, (XVI), Sayı 26. (59-62)
- [7] Devellioğlu, Ferit (2015), Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat, Aydın Kitabevi.
- [8] Elçin, Şükrü (2001), “Konya Vilayetinde Uzunluk Ölçüleri”, Erdem, (XIII), Sayı 37. (159-162)
- [9] Emecen, Feridun (1988), “Ağnam Resmi”, İslam Ansiklopedisi, Cilt 1, Türkiye Diyanet Vakfı.
- [10] Emecen, Feridun (1994), “Dönüm”, İslam Ansiklopedisi, Cilt 9, Türkiye Diyanet Vakfı.
- [11] Kaşgarlı Mahmud. (1985), Divânü Lûgat-İt-Türk Tercümesi I, (B. Atalay, Çev.). TDK Yayınları.
- [12] Kütükoğlu, Mübahat S. (1995), “Osmanlı Sosyal ve İktisadi Tarihi Kaynaklarından Temettü Defterleri”, Belleten, Cilt LIX, Sayı 225. (395-412)
- [13] Kütükoğlu, Mübahat S. (2003), “1830 Nüfus Sayımına Göre Mentеше Sancağında Hane Nüfusu”, Osmanlı Araştırmaları, Cilt XXIII. (75-92)
- [14] Muşmal, Hüseyin (2008), “XIX. Yüzyılın Ortalarında Çumra'nın Sosyo-Ekonomik Görüntüsü (10353 Numaralı Temettuat Defterine Göre)” Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi, Sayı 24. (253-276)
- [15] Özcan, Ruhi (2016), “Arşiv Belgeleri Diliyle Su Değirmenleri (Âsiyâb)”, OTAM, Sayı 40. (195-203)
- [16] Özdemir, Gazi (2014), XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Ilgın Kazası, Konya. (Yayınlanmamış Doktora Tezi)
- [17] Pakalın, M. Zeki (1983), Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, 3, MEB.
- [18] Sanyar, Canan (2015), Nüfus Sayımlarına Göre Ilgın Kazası (1830-1844), Konya. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)
- [19] Taşkın, Ünal (2005), Osmanlı Devleti'nde Kullanılan Ölçü ve Tartı Birimleri, Elazığ. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)
- [20] Taşlıgil, Nuran ve Şahin, Güven (2018), “Tarihsel Süreçte Haşhaş ve Afyon”, Tarih Okulu Dergisi, Cilt XXXIV, Sayı 11. (163-196)
- [21] Tekinsoy, Yunus Emre (2012), “Çiğil İsyanının I. TBMM'deki Yankıları”, I. Ulusal Ilgın Sempozyumu, Konya.
- [22] Türkiye Cumhuriyeti Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi (BOA), Maliye Nezareti Varidat Kalemi Temettü'ât Defterleri (ML.VRD.TMT.d.); 10093.
- [23] Ünal, Mehmet A. (2007), Osmanlı Müesseseleri Tarihi, Fakülte Kitabevi.
- [24] Yakupoğlu, Cevdet (2009), “Türkistan'ın Büyük Türk Boylarından Çiğiller ve Anadolu'da İskân İzleri”, TAD, Cilt XXIX, Sayı 47. (103-136)

[25] Yusuf Ziya (1932), “Onuncu Asır İptidalarında Yazılmış Olan Ebudülef Seyahatnamesine Nazaran Orta Asyada Türk Boyları ve Bunların Dinî Ve Coğrafi Vaziyetleri”, Darülfünun İlähiyat Fakültesi Mecmuası, Sayı 23. (39-52)